

LEIDSCH DAGBLAD.

Deze Courant verschijnt elken dag, behalve Zon- en Feestdagen, en kost voor Leiden f 1.95, en franco per post f 2.80 in de drie maanden. Afzonderlijke Nummers Vijf Cents.

Prijs der Advertentiën: 1-6 regels f 0.75. Iedere regel meer 12½ Cts. Geboorte-, huwelijks- en doodberigten van 1-4 regels f 0.90. Iedere regel meer 15 Cts. Bekendmakingen van genootschappen 5 Cts. — Zegelrecht 35 Cts.

Spoortreinen van Leiden naar 's Gravenhage, Delft, Schiedam en Rotterdam te 10 u. 5 m.; 12 u. 58 m.; 6 u. 9 m. en 9 u. 19 m.; naar Haarlem en Amsterdam te 8 u. 51 m.; 1 u. 3 m.; 4 u. 53 m. en 9 u. 14 m.

Stoomboot van Leiden (Ligplaats Haven) naar Amsterdam, Maandag ochtends 4 u., de overige dagen uitgezonderd de Zondag 5 u.; van Amsterdam (Beerebijt) naar Leiden, dagelijks uitgezonderd de Zondag 3 u.

Postbusligtingen aan de Lakenhal, Katoenfabriek en op de Nieuwstraat: 'smorgens te 8 u.; 'smiddags te 12 u., 'saamiddags te 3 u. 45 m. 's avonds te 8 u. 15 m. — **Oost-Indische Landpost.** Over Southampton, 1 en 17; over Triëst, 7 en 23; over Marseille, 9, 16 en 25 van elke maand.

Rijks-Telegraaf. Dagelijks geopend van 8 uur 's m. tot 9 uur 's av. — **Spoorweg-Telegraaf** dagelijks van 8 uur 's m. tot 9 u. 30 m. av.

Zittingen van het Gemeentebestuur. Gemeenteraad op onbepaalde tijden. — **Burgemeester en Wethouders,** Maandag en Donderdag te 11 uur. **Commissie van Fabricage,** Woensdag te 12 uur. — **Burgemeester,** dagelijks te 10 uur. — **President der Commissie van Fabricage des Zaturdags** van 11—1 uur. — **Bureau der Plaatselijke Secretaris** is open dagelijks van 10—4 uur. — **Thesaurie,** dagelijks van 10—2 uur. — **De Gemeente-Architect** is te spreken op het Raadhuis, elken werkdag van 'smorgens 12—1 uur.

Kantoor der Plaatselijke Accijzen, dagelijks van 8—1 uur en van 3—6 uur; — **der In- en Uitgaande Rechten en Accijzen** dagelijks van 9—1 uur en van 3—6 uur; — **van 's Rijks Directe Belastingen,** Maandag, Dingsdag, Woensdag en Donderdag van 9—3 uur. — **van Zegel, Registratie** dagelijks van 8—4; — **van de Hypotheken en het Kadaster,** van 9—4 uur.

Spurgeon.

I.

Niet onbelangrijk schijnt het ons toe, al was het slechts om de nieuwsgierigheid te bevredigen, iets te vernemen betreffende den Engelschen prediker, die Nederland een bezoek gevende, ook binnen Leiden zijn gaven zal doen hooren. Daartoe is het meest dienstig een onzer stadgenooten te laten spreken, die bij zijn bezoek van Londen in de maand Junij des jaars 1857 in de gelegenheid was dien prediker te hooren en wiens oordeel geen geringe waarde heeft, omdat zijn opmerkingen getuigen van den diepen blik dien hij slaat in hetgeen hij ziet en waarneemt. Wij ontleenen de volgende bijzonderheden uit de Gemeenzame brieven van den heer Knepelhout, en wel uitsluitend wat dien prediker betreft uit diens in het licht verschenen brief van 14 Junij 1857.

Het is natuurlijk, dat in een stad als Londen een geheel leger van predikanten bestaat, alle rigtingen, alle partijen, alle schakeringen van het protestantisme toegedaan en hunne kudde langs verschillende wegen geleidende naar dezelfde wateren. Doch Spurgeon is de man, naar wien ieder vreemdeling terstond wordt verwezen, als zijne geestelijke behoefte iets buitengewoons hooren wil. Victoria niet te hebben gezien zou er nog even door kunnen, maar bij den *clerical lion* niet ter kerk te zijn geweest....!

De staat draagt natuurlijkerwijze zorg voor hare evangelie-leeraars. Die niet tot de Staatskerk behoort beproeft den weg van zijn geluk. Ik kan het niet beter zeggen, dan dat hij zich, even als een jong doctor of advocaat, neerzet als dominé en ziet, of hij praktijk kan krijgen. *Il ouvre boutique*, huurt namelijk een kapel en moet het wagen, of hij er in slagen zal klanten te trekken, te weten menschen, die naar hem luisteren willen. Het komt dus voornamelijk op talent aan. Of er misschien niet wel eens ongeoorloofde middelen gebezigd worden, om onder de aandacht der menigte te geraken, zou ik niet durven beslissen: de menschelijke natuur is zwak. Doch, bij het talent,

dat de jeugdige prediker ontwikkelt, komt nog iets anders zeer noodzakelijks; zaak is het namelijk en voornamelijk, dat zijn hoorders volgelingen worden, dat ze hem liefleeren krijgen, dat zijn toespraak niet onvruchtbaar blijkt, dat zijn troost, zijn raad, hem als den waren christen en herder toonen en hij zich alzoo langzamerhand een vaste kudde verwerft, die zijne stem hoort en kent, en hem, als de kapel voor de aanwassende gemeente te klein is geworden, een ruim en deftig kerkgebouw sticht, waarin hij zijn werk op aanzienlijker en uitgebreider voet kan voortzetten en optreden voor een talrijker schaar. In deze omstandigheden verkeert thans Spurgeon. Hij is een *baptist*, een voorstander van den doop der volwassenen. Spoedig werd zijn kapel zoo veel te eng, dat er aan gedacht moest worden, naar een geschikter lokaal, voor Godsvereering bestemd en ingerigt, om te zien; Spurgeon kwam op den inval, de concertzaal der Surrey-gardens te huren, en in dien tuin voor volksvermakelijkheden, in het gezigt van decoratieve rotsgevaarten en omgeven door reusachtige aanplakbiljetten van nachtfeesten, vuurwerken en muziekperformances. Totdat zijne kapel, waarvoor nu reeds tot het bedrag van f 60.000 is ingeschreven, gereed zou wezen, op Amerikaansche wijze, zijn gewijde legertent opteslaan en de vaan van Christus te planten. Ziedaar nu het beginsel geroerd, waarvan ik hier boven sprak en door de *high church* thans aangenomen: kan de Heer ook elders gediend worden dan in tempels opzettelijk tot zijne vereering ontworpen? Wij, Protestanten, zeggen ja! De Roomsche Catholieke is door de wijding aan zijne muren gebonden, en door het ostensorium, waarin de ouwel, Christus zelf, is ten toon gesteld, wordt de kerk, bij ons eenvoudig een bedehuis voor de verzamelde gemeente, wel degelijk de woning Gods, de tempel, waarin Zijne gestaltenis troont. Maar de Bijbel leert integendeel, dat de Heer niet woont in tempelen met handen gemaakt. De hagepreekers riepen hem aan onder den blooten hemel, in de vrije opene lucht, en wij weten, dat Hij in het midden is van hen, waar twee of drie vergaderd zijn in zijnen

naam. De kerk van Engeland was evangeliesch genoeg, om het ook zoo te begrijpen, onbekrompen genoeg, om het door een jeugdigen *dissenter* gegeven voorbeeld te volgen, en zoo gaf Spurgeon aanleiding, dat thans de Exeterhall, een lokaal trouwens door geestelijke muziek en godsdienstige *meetings* eenigzins van ernstige bestemming, des Zondags avonds tot godsdienstoefening voor ambachtslieden is ingerigt.

Binnenlandsch Nieuws.

— Z. M. heeft op verzoek eervol ontslag verleend aan Mr. S. Tak als rechter-plaatsvervanger bij de arr.-rechtbank te Leiden en aan Dr. A. H. A. Gobeë als offic. van gezondheid bij het Koloniaal Militair Invalidenhuis op Bronbeek.

— Z. M. heeft weder een som van f 100 geschonken aan de te Nijmegen gevestigde Normaalschool voor christelijke onderwijzers, ten blijke van hoogstdezelfs blijvende belangstelling in die inrigting.

— De officier van administratie der 2de kl. J. J. Hoogenstraten, dienende op Zr. Ms. stoomschip Cycloop, wordt met het einde dezer maand op nonactiviteit gesteld.

— Tot hertoe is de dag nog niet bepaald waarop de Tweede Kamer hare werkzaamheden zal hervatten, maar men houdt het daarvoor, dat zij zal worden bijeengeroepen tegen Dingsdag 28 April of Dingsdag 5 Mei.

— Te Terborg is in de vorige week overleden de heer A. van den Brandhof, in der tijd mede belast geweest met een kolonisatie aan de Saramacca in Suriname.

— Zaterdag 11. is te Schiedam de nieuw benoemde kantonrechter, Mr. A. J. Hazenberg, plegtig geïnstalleerd door den eersten plaatsvervanger Mr. K. A. Poortman.

— Z. K. H. Prins Frederik heeft weder benoemd de leden der plaatselijke commissien tot oprigting van een Nationaal gedenkteeken voor November 1813 enz. te Deventer, Alkmaar, den Helder, Zierikzee, Helmond en in de verschillende platelandsgemeenten van Noord-Brabant.

— Te Amsterdam loopt een gerucht dat Dr. A. Vrolik, gewezen minister van Finantien, aanvraag heeft gedaan voor een concessie tot exploitatie van een gedeelte der Staatsspoorwegen.

— Bij den Gemeenteraad van Amsterdam zal eerstdaags in behandeling komen een ontwerpverordening op het bewaren en voorhanden hebben van petroleum (steen- of aardolie).

— In de maand Junij aanstaande zal te Breda een vergelijkend examen plaats hebben voor hen, die als kadet op de Koninklijke Militaire Academie wenschen geplaatst te worden. Er is gelegenheid tot plaatsing van 30 voor de infanterie, 2 voor de cavallerie, 12 voor de artillerie en 5 voor de genie hier te lande; voorts van 12 voor de infanterie, 2 voor de cavallerie, 8 voor de artillerie en 4 voor de genie bij het leger in O. Indie, alsmede van 2 voor de infanterie en 2 voor de artillerie bij de troepen in W. Indie.

— Door de bijzondere gasverbruikers te Delftshaven worden pogingen aangewend, om van de concessionarissen een vermindering van den prijs van het gas van 21 cent op 15 cent te verkrijgen, met het oog op het al meer en meer toenemend gebruik van petroleum.

— Te Utrecht zijn in de vorige week op het onverwachtst twee kostbare officierspaarden van het reg. veld-artillerie aan de hevigste pijnen overleden, zonder dat men daarvan de oorzaak kon nagaan. De lijken zijn aan de Veeartsenijschool geopend en men bevond, dat de dood het gevolg van schandelijke mishandeling was. De stalwacht had, vermoedelijk daartoe opgestoot, dien euveldaad gepleegd; hij heeft zijn misdad bekend en is in arrest gebracht.

— Een landbouwer uit Heumen 11. Donderdag als getuige verschijnende voor de arr.-rechtbank te Nijmegen, ter zake van een gepleegden diefstal, ontstelde zoo hevig toen hij de beschuldigde zag, dat hij door een beroerte werd getroffen en naar het ziekenhuis overgebracht, Vrijdag morgen reeds aldaar overleed.

— De bliksem raakte Donderdag avond de Stoomboot Willem III in haar vaart tusschen Arnhem en Nijmegen, zonder schade te veroorzaken, daar hij langs het ijzer in het water

werd geleid; maar de boot kreeg toch een geduchten schok, zoodat de stuurman zijn handen van het roer voelde afslaan.

— Onder de Vlaamsche werklieden die ten vorigen jare door de firma Roussel en Comp. in België waren aangeworven om naar China te worden overgebracht, bevond zich ook zekere Theodoor van Eycken. Wegens omstandigheden genoodzaakt zijn vrouw te Antwerpen achter te laten, begaf hij zich met zijn medgezellen op reis en arriveerde den 2den Februarij jl. ter reede van Shanghai. Men kan dus denken hoe verbaasd hij stond optekijken, toen bij het naderen van den Chineeschen wal, zijn vrouw hem in een bootje te gemoet kwam. Het zonderling geval was intusschen spoedig opgehelderd. Onmiddellijk na zijn vertrek uit het vaderland ging er een tweede schip naar China op reis. Zij vond gelegenheid aan boord van dien bodem tot het verrigten van eenige werkzaamheden te worden opgenomen, en kwam alzo reeds den 19den Januarij te Shanghai aan, terwijl het schip waarop zich haar man bevond, door bekomen schade genoodzaakt was geweest een Engelsche haven binnen te loopen, alwaar het 14 dagen was opgehouden. De vrouw, alzo vroeger in China aangekomen, vervoegde zich terstond aan het aldaar aanwezige bureau der genoemde firma en kreeg nog denzelfden dag, tegen 16 dollars per maand, een betrekking als naaister en huishoudster bij de echtgenoot van den Engelschen consul. Deze dame vond het geval zoo belangwekkend, dat zij bij de aankomst van van Eycken ten spoedigste een boot liet halen, en daarin met hare nieuwe huishoudster plaats nam, om van de plotselinge verrassing getuige te kunnen zijn. Nu, het was dan ook zeker wel een verrassing in den vollen zin van het woord.

— Eenige landhuurders en administrateurs, in het rijk van Soerakarta gevestigd, hebben zich tot den minister van Koloniën gewend, met verzoek de aan de heer W. Poolman verleende concessie tot den aanleg en de exploitatie van een spoorweg van Samarang naar de Vorstenlanden, zoo spoedig doenlijk door de wet te laten bekrachtigen.

— Een bij het departement van kolonien ontvangen regeringstelegram, gedagteekend Buitenzorg 14 Maart, luidt: „In Madio en Soerabaja hebben overstromingen plaats gehad. Overigens niets buitengewoons.”

— De Thermometer van Fahrenheit teekende alhier Zaterdag des namiddags te 5 uur 50°, des avonds te 8 uur 48°, te 10 uur 46°. — Zondag morgen te 5 uur 42°, te 8 uur 48°, te 12 uur 57°, 's namiddags te 4 uur 54°, te 5 uur 54°, te 8 uur 52°, te 10 uur 48°. — Maandag morgen te 5 uur 42°, te 8 uur 47°, te 12 uur 65°, 's namiddags te 4 uur 62°.

Buitenlandsch Nieuws.

— In Polen wordt voorspeld, dat naar een onfeilbare berekening Polen in 1866 vrij wordt. In 1794 had de opstand plaats onder Kosciusko; 18 jaren later die van 1830, weder 18 jaren later die van 1848; gewigtige jaartallen in de geschiedenis van Polen. Reeds is weder een opstand aangevangen, zoodat 18 jaren na 1848 de Polen vrij zullen zijn.

— Dingsdag 11. reed de Keizer van Oostenrijk over het Stephansplein, toen plotseling de linkerachterveer van het rijtuig brak, ten gevolge waarvan de koetsier de paarden onmiddellijk deed stil staan. Een gewezen wachtmeester bij de cavallerie, zadelmaker van beroep, die zich toevallig in de nabijheid bevond, snelde toe, bezag de breuk en gaf Z. M. de verzekering dat hij zonder gevaar naar het paleis kon rijden. „Zal het houden?” vroeg de Keizer, „wel, koetsier rijd dan maar door.”

— De kerkeraad der Evangelische gemeente te Weenen heeft verlof van de regering gevraagd en bekomen, om zich met een adres te wenden tot de Koningin van Spanje, ten einde de invrijheidstelling te verwerven van de Protestanten, die om het lezen en verspreiden van den Bijbel tot de galeijen zijn veroordeeld.

— De gezondheids-commissie te Brussel geeft in een door haar uitgebracht rapport over de aardolie (petroleum) de volgende wenken aan de verbruikers: 1°. De olie moet kleurloos en zorgvuldig van het koolwaterstof, naphta genaamd, gezuiverd zijn. Men herkent de naphta-gehalte van de aardolie aan